21501-31 Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

Nr. 847 Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 november 2026

Hierbij biedt het kabinet het verslag aan van de informele EU Gezondheidsraad van 30 september en 1 oktober 2026, in Dublin.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

S.T.M. Hermans

VERSLAG INFORMELE EU GEZONDHEIDSRAAD VAN 1 OKTOBER 2026

Op 1 oktober 2026 vond de informele EU Gezondheidsraad plaats in Dublin, onder het Iers EU-voorzitterschap. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, heeft deelgenomen aan deze Raad. Op de agenda stonden de onderwerpen *doelbewuste innovatie* (door inzet op de European Health Data Space (EHDS); de Critical Medicines Act (CMA); Health Technology Assessment (HTA) en *preventie* via het Safe Hearts Plan en de Europese Cardiovasculaire Gezondheidsstrategie. Hiernaast vond een werklunch plaats over een versterkt Europees ecosysteem.

Met dit verslag wordt de Kamer geïnformeerd over de besproken agendapunten- en de bilaterale gesprekken die de minister van VWS en marge van de Raad heeft gevoerd.

Doelbewuste innovatie

De Europese Commissie benadrukte de urgentie om de Europese concurrentiepositie op het gebied van *life sciences* te versterken. Daarbij riep zij op tot een snelle en samenhangende implementatie van de Biotech Act; de European Health Data Space (EHDS); de Critical Medicines Act (CMA) en de Health Technology Assessment (HTA)-regelgeving. De Commissie onderstreepte dat de Biotech Act eenvoudig en voorspelbaar moet blijven en niet onnodig complex mag worden.

Nederland onderschreef het belang van het versnellen van innovatie waar dat mogelijk is, en dat patiëntveiligheid daarbij wel gewaarborgd moet worden. Daarnaast stelde Nederland zich proactief op ten aanzien van de harmonisatie van klinische proeven. Nederland benadrukte dat er binnen de Europese aanpak nog onvoldoende aandacht is voor de ontwikkeling van producten voor onvervulde medische behoeften.

Het Ierse voorzitterschap lanceerde het voorstel om een door lidstaten geleid grensoverschrijdend netwerk van locaties of faciliteiten, ter ondersteuning van biologische productie, op te zetten. Een brede groep lidstaten toonde zich positief over het verkennen van dit initiatief. Daarbij benadrukte een aantal landen het belang van een zorgvuldige inventarisatie van de bestaande Europese infrastructuur en productiecapaciteit. Ook vroegen lidstaten om duidelijkheid over de financiering en de samenhang met bestaande Europese instrumenten. Verder werd benadrukt dat ook kleinere lidstaten en kandidaat-lidstaten bij het netwerk moeten kunnen aansluiten.

Preventie

De Europese Commissie benadrukte het belang van preventie en wees daarbij op verschillende Europese initiatieven, waaronder de European Screening Week, het cardiovasculaire gezondheidsplan en het *Safe Hearts Plan*. Het *Safe Hearts Plan* werd door een brede groep lidstaten verwelkomd als een praktische testcase voor de Europese meerwaarde op het gebied van preventie en geïntegreerde zorg. Daarbij werd in het bijzonder het belang van cardiovasculaire gezondheid onderstreept.

Tijdens de bespreking benadrukten lidstaten daarnaast het belang van preventie als integraal onderdeel van gezondheidsbeleid en van een samenhangende aanpak van zorg. Ook voeding en de gezondheidseffecten van sterk bewerkte voedingsmiddelen (ultra-processed foods, UPF) kwamen aan de orde.
De Eurocommissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn, Olivér Várhelyi, kondigde aan volgend jaar een Europese strategie gericht op UPF te presenteren.

Verschillende lidstaten benadrukten het belang van wetenschappelijk onderbouwde screening, in samenhang met passende behandeling. Ook benoemden lidstaten het respecteren van nationale bevoegdheden op dit terrein, zoals de inrichting van de nationale gezondheidszorgsystemen.
Daarnaast werd gewezen op de mogelijkheden die de EHDS, digitale instrumenten en kunstmatige intelligentie (AI) bieden om meer gerichte en gepersonaliseerde preventiestrategieën te ontwikkelen.

Ook preventie van niet-overdraagbare aandoeningen (NCD's), tabaksgebruik en ongezonde voeding, kwamen nadrukkelijk aan de orde. Verschillende lidstaten pleitten voor een ambitieuze Europese aanpak van tabaks- en nicotineproducten, met bijzondere aandacht voor nieuwe nicotineproducten, zoals vapes, grensoverschrijdende marketing en de bescherming van jongeren.

Nederland benadrukte dat ziekte-specifieke plannen, zoals die voor cardiovasculaire aandoeningen en kanker, onderdeel moeten zijn van een bredere agenda voor de volksgezondheid. Daarin moeten risicofactoren zoals tabaks- en alcoholgebruik, ongezonde voeding en lichamelijke inactiviteit in samenhang worden aangepakt. Nederland wees daarbij ook op de mogelijkheden om instrumenten van de interne markt, zoals regelgeving over marketing, etikettering en productnormen, gericht in te zetten om gezondheidswinst te bevorderen.

Werklunch – een versterkt Europees ecosysteem: van mondiale druk tot collectieve actie

De gezondheidsministers voerden een gedachtewisseling over het versterken van het Europese ecosysteem, in globale context. Er werd gesproken over het belang van een gezamenlijke strategie, om fragmentatie te verkleinen en concurrentiekracht op het gebied van medicijnen te versterken. Minister Hermans gaf daarbij aan dat het versterken van de informatie-uitwisseling en het optimaal benutten van de gezamenlijke klinische beoordelingen onder de Verordening betreffende de evaluatie van gezondheidstechnologie, hierbij kan ondersteunen.

Bilaterale gesprekken

De minister van VWS heeft in de marges van de Informele Raad meerdere bilaterale gesprekken gevoerd.

Met de Litouwse minister, Linas Kukuraitis, de inkomend voorzitter van de EU. Er werd onder andere gesproken over de Europese weerbaarheidsaanpak en de komende herziening van de tabaksrichtlijn. Er is besproken te onderzoeken hoe de landen samen kunnen werken rond het thema weerbaarheid.

In het gesprek met de Noorse minister, Jan Christian Vestre, heeft de minister van VWS, waardering uitgesproken voor de Noorse rol bij de onderhandelingen rond het pandemieverdrag.

Verder zijn arbeidsmarktproblemen in de zorg en versterkte samenwerking op het gebied van medicijnenbeleid ter sprake gekomen.

Met de Duitse parlementair staatssecretaris, Georg Kippels, is gesproken over gemeenschappelijke zorguitdagingen.

Tijdens het laatste bilaterale gesprek met de minister van Volksgezondheid uit Denemarken, Ida Auken, is het belang van het maken van Europese afspraken voor een Europees maximum van het aantal moeders per spermadonor besproken. Denemarken gaf aan hier graag verder met Nederland in op te willen trekken. Dit zal worden opgepakt.